

Постолов Т.О.,
аспірант кафедри
кримінального процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ЩОДО СТАНУ НАУКОВОЇ РОЗРОБЛЕНОСТІ ПРОБЛЕМ
ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА
ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ КІБЕРПОЛІЦІЇ ПІД ЧАС ПРОТИДІЇ
КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ У СФЕРІ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

У структурі Національної поліції основний обов'язок протидії кіберзлочинності покладено на підрозділи кіберполіції. Однак вказані підрозділи не наділені необхідним спектром повноважень, які надавали б їм право повноцінно здійснювати протидію злочинам, що вчиняються у кіберсфері. Зокрема вказані підрозділи не наділені функцією розслідування кримінальних проваджень по фактам вчинення таких злочинів. Виходячи з зазначеного, у ході протидії кіберзлочинності силами органів та підрозділів НП України, виникає необхідність поєднання зусиль підрозділів кіберполіції та органів досудового розслідування [1].

Процес ознайомлення із сумою знань і висновків, накопичених попередніми дослідниками, є першим і необхідним етапом на шляху до самостійного дослідження. Неможливо навчитися аналізувати явище, отримувати і зіставляти нові дані, не оволодівши методологічною базою, виробленою тими, хто стояв біля її витоків. Більше того, контекст нової пізнавальної ситуації, що виникла після прийняття нового КПК України, фактично надав імперативності такому шляху здійснення наукового пошуку [2, с. 12-13].

Теорія і практика свідчить, що одним із дієвих і традиційних напрямів удосконалення протидії кримінальним правопорушенням є покращення її теоретичного забезпечення, що досягається за допомогою приділення з боку науковців належної уваги [3, с. 66].

В Україні на рівні дисертаційних досліджень окремими питаннями протидії злочинам, пов'язаним із порушенням прав інтелектуальної власності, займалися Д. К. Антонов «Діяльність підрозділів ДСБЕЗ з

протидії кримінальним правопорушенням у сфері авторського і суміжних прав» (2012 р.), Н.В. Гангур «Доказування під час здійснення досудового розслідування у кримінальних провадженнях про порушення авторського права і суміжних прав» (2018 р.), Р.Д. Дарага «Протидія підрозділами ДСБЕЗ МВС України злочинам, що пов'язані з виготовленням та розповсюдженням фальсифікованої продукції» (2014), С.Г. Гордієнко «Теорія і практика контррозвідувальної діяльності служби безпеки із захисту інтелектуальної власності в Україні в сучасних умовах» (2009 р.), О. Б. Єліферов «Основи виявлення та розслідування злочинів, пов'язаних з порушенням авторських прав на аудіовізуальні твори» (2009 р.), А.Є. Крищенко «Оперативно-розшукова протидія злочинам, пов'язаним з незаконним відтворенням та розповсюдженням комп'ютерних програм» (2020), Р.С. Недев «Організація і тактика виявлення та розслідування злочинів, пов'язаних з порушенням прав інтелектуальної власності з використанням мережі Інтернет (2019 р.), Р.А. Ніколаєнко «Протидія оперативними підрозділами Національної поліції України злочинам, що пов'язані з виготовленням та розповсюдженням фальсифікованих лікарських засобів» (2019), В. А. Сандул «Оперативно-розшукова протидія злочинам у сфері інтелектуальної власності» (2013 р.), О.О. Тарасова «Діяльність органів внутрішніх справ щодо протидії правопорушенням у сфері інтелектуальної власності (адміністративно-правовий аспект)» (2012 р.), Р. П. Томма «Правові та організаційно-тактичні основи протидії підрозділами ДСБЕЗ МВС України злочинам, що порушують права інтелектуальної власності», В.В. Топчій «Теорія та практика запобігання злочинам у сфері інтелектуальної власності в Україні» (2020 р.), Ю. Ю. Федоришина «Організація і тактика виявлення злочинів, пов'язаних із порушенням прав інтелектуальної власності, запобіганням їм та їх припинення (за матеріалами ДПЗСЕ)» (2015 р.), К.А. Чернова «Адміністративно-правові засади діяльності органів внутрішніх справ по забезпеченню авторського права і суміжних прав» (2015 р.), О. М. Юрченко «Теоретичні та організаційно-правові засади забезпечення контррозвідувального захисту промислової власності в Україні» (2008 р.) та ін.

Однак необхідно визнати, що вказані вченні в більшості випадків розглядали питання протидії кримінальним правопорушенням у сфері інтелектуальної власності, не приділяючи при цьому достатньої уваги

питанням взаємодії органів досудового розслідування та оперативних підрозділів кіберполіції у процесі такої взаємодії.

Враховуючи викладене, ми поставили за мету дослідити сучасний стан наукової розробки проблемних питань взаємодії органів досудового розслідування та оперативних підрозділів кіберполіції під час протидії кримінальним правопорушенням у сфері інтелектуальної власності, спираючись на наукові здобутки попередників та висвітлення тих аспектів, що залишилися поза межами досліджень і потребують вирішення.

Аналіз наукових доробок авторів показав, що на сьогодні окремі проблемні питання оперативно-розшукової протидії кримінальним правопорушенням у сфері інтелектуальної власності були предметом досліджень 2 докторських дисертацій та 13 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук.

На рівні докторських дисертацій окремі проблеми протидії кримінальним правопорушенням у сфері інтелектуальної власності досліджували С. Г. Гордієнко та В.В. Топчій.

На рівні кандидатських дисертацій окремі проблемні питання протидії кримінальним правопорушенням у сфері інтелектуальної власності досліджували Д. К. Антонов, Н.В. Гангур, Р.Д. Дарага, О. Б. Єліферов, А.Є. Крищенко, Р.С. Недев, Р.А. Ніколаєнко, В. А. Сандул, О.О. Тарасова, Р. П. Томма, Ю. Ю. Федоришина, К.А. Чернова, О. М. Юрченко та ін.

Аналіз наукових досліджень вказаних авторів показав, що не всі з них у процесі своїх досліджень вивчали питання взаємодії органів досудового розслідування та оперативних підрозділів, зокрема окремі аспекти вказаної діяльності досліджували Д. К. Антонов, О. Б. Єліферов, А.Є. Крищенко, Р.С. Недев, Ю. Ю. Федоришина.

Аналіз здобутків зазначених авторів вказує на те, що вони можуть стати основою для подальших досліджень проблем взаємодії органів досудового розслідування та оперативних підрозділів кіберполіції під час протидії злочинам у сфері інтелектуальної власності, однак вони не вирішують наявних на сьогодні проблем такої діяльності.

З цього можна дійти висновку, що для вирішення проблемних питань взаємодії органів досудового розслідування та оперативних підрозділів кіберполіції під час протидії злочинам у сфері інтелектуальної власності, окремого дослідження потребують питання, які не були досі досліджені:

- характеристика злочинів у сфері інтелектуальної власності;
- організаційно-правове забезпечення взаємодії органів досудового розслідування та оперативних підрозділів кіберполіції під час протидії злочинам у сфері інтелектуальної власності;
- взаємодія органів досудового розслідування та оперативних підрозділів кіберполіції під час виявлення злочинів у сфері інтелектуальної власності;
- взаємодія органів досудового розслідування та оперативних підрозділів кіберполіції під час документування злочинів у сфері інтелектуальної власності;
- взаємодія органів досудового розслідування та оперативних підрозділів кіберполіції під час реалізації матеріалів оперативної розробки по злочинах у сфері інтелектуальної власності;
- взаємодія органів досудового розслідування та оперативних підрозділів кіберполіції під час проведення слідчих (розшукових) дій при розслідуванні злочинів у сфері інтелектуальної власності;
- взаємодія органів досудового розслідування та оперативних підрозділів кіберполіції під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій при розслідуванні злочинів у сфері інтелектуальної власності.

Зазначене, на нашу думку, сприятиме оптимізації діяльності органів досудового розслідування та оперативних підрозділів з протидії злочинам у вказаній сфері.

Список використаних джерел:

1. Дараган В.В., Нецов Р.С. Організація і тактика виявлення та розслідування злочинів, пов'язаних з порушенням прав інтелектуальної власності з використанням мережі Інтернет. монограф. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 164 с.
2. Савенко С.А. Оперативно-розшукове забезпечення судового провадження: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків: ХНУВС, 2014. 219 с.
3. Ганжа А.А. Науковий генезис проблеми протидії оперативними підрозділами ОВС України діяльності організованих злочинних груп, які готують вчинення крадіжок із квартир громадян. Право і безпека. 2013. № 3 (50). С. 65-67.